

Domprosten i Tønsberg
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Tønsberg, 26. september

Til sokneprester, menighetsråd og kirkeverger i Tønsberg Domprosti

Invitasjon til høring om revisjon av gudstjenesteforordning for soknene i Tønsberg Domprosti

1.0. Innledning

Tønsberg biskop har initiert gjennomgang av gjeldende gudstjenesteforordning i alle soknene for å se til at vi har en forordning som tjener dagens, – og så langt vi kan overskue, – fremtidens kirke. Se brev fra Tønsberg biskop 25. juni 2021

Prosessen for dette arbeidet i Domprostiet ble skissert i brev fra domprosten 28. juli 2022.

Så langt er følgende gjennomført:

1. Møte med kirkevergene;
2. Møter mellom den enkelte sokneprest med kirkeverge og prost.
3. Forslaget sendes ut på høring til menighetsråd og menighetsmøte i og med dette brevet

Menighetsrådets ansvar:

4. **Menighetsrådene skal nå behandle forslaget og avholde menighetsmøte om saken. Uttalelsene fra menighetsråd og menighetsmøte i hvert sokn oversendes prosten.** Soknepresten og menighetsrådet har ansvar for involvering av ansatte og eventuelle utvalg i det enkelte sokn og samler uttalelser fra eget sokn. **Etter innspill fra flere sokn er det satt NY frist for innsending av uttalelser for denne høringen: 25. januar 2023. Uttalelser sendes domprosten på e-post mb694@kirken.no.**

Videre saksgang: Domprosten gjennomgår uttalelsene fra soknene sammen med Kirkevergene i Færder og Tønsberg. Domprosten utarbeider deretter det endelige forslaget til justert forordning og dette sendes biskopen. Uttalelsene fra soknene vil følge saken til biskopen. Deretter vil biskopen fastsette gudstjenesteforordningen og den blir gjeldende fra det tidspunktet som da blir bestemt.

1.1. Bakgrunn for justering av gudstjenesteforordning

Den gjeldende forordningen er fastsatt før arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser ble gjort gjeldende for prestene i Den norske kirke. Arbeidstidsbestemmelser for de andre tjenestegruppene er også blitt endret. Det er dessverre ikke tilført ekstra økonomi og stillingsressurser etter at disse vilkårene ble endret. Det følgende forslaget til gudstjenesteforordning er ikke et forslag som innebærer nedskjæring av personalressurser, men det er gjort justeringer som gjør at det vil være mulig å gjennomføre gudstjenestene innenfor fellesrådet og prostiet uten å måtte leie inn ekstra personell for å dekke forpliktelsen i forordningen. Det er det ikke midler til. Domprostiets grenser og kommunestruktur er også endret etter at den gjeldende forordningen ble fastsatt.

Tidligere forordninger har vært fastsatt primært med tanke på gudstjenestedekningen i det enkelte sokn. I det følgende er det foreslått at man i større grad kan samarbeide over soknegrensene. Mange av soknene gjør dette allerede: De tre soknene på Nøtterøy, soknene i tidligere Re kommune, Sem og Slagen har også et godt innarbeidet samarbeid med noen fellesgudstjenester.

Domkirken har særskilte forpliktelser som biskopens kirke og hovedkirke i prostiet. Dette er omtalt i avsnittet om Domkirken.

Gjennom dette arbeidet er rammene for hvilke gudstjenester som forordnes justert. Vi har innhentet statistikk fra de senere årenes gudstjenestetall (selvsagt med forbehold for årene 2020 og 2021 som var preget av koronarestriksjoner). Vi har også sett på demografi og medlemstall i soknene.

1.2. Hva slags gudstjenester forordnes?

Etter at biskopens brev ble sendt ut i 2021 er det drøftet med biskopen hva slags gudstjenester som skal inngå i forordningen. Etter denne drøftingen er følgende lagt til grunn:

1. Hovedgudstjenester – forstått som gudstjenester på søn- og helligdager etter vedtatt ordning for hovedgudstjenesten.
2. Gudstjenester på søn- og helligdager med annen liturgi (eks: julaften, langfredag, bots- og bønnedag m.fl). Her er også regnet med særskilte satsinger som enkelte sokn har innarbeidet.
3. Enkelte gudstjenester på hverdager hvor dette er sedvane.

2. 0. Noen særskilte vurderinger

2.1. Høytidene

Høytidene har en særlig viktig plass i gudstjenestelivet og kirkeåret. I alle soknene har en god og lang tradisjon for hvordan høytidene markeres. Men oppslutningen om høytidsdagene er varierende. At de kirkelige høytidene i stor grad benyttes til ferie- og fritidsaktiviteter har endret kirkesøkningen. Dette er en utfordring for oss som kirke.

Noen forhold er særlig vektlagt ved gjennomgangen av forordningen:

Julaften er den dagen med størst kirkesøkning i vårt land. I vårt prosti legger vi til grunn at det skal være «lys i alle kirker» på julaften som en hovedregel. Hvor mange gudstjenester som avholdes i den enkelte kirke er imidlertid ikke omtalt. Dette er opp til det enkelte sokn å bestemme. Det er altså tatt 1 gudstjeneste pr kirke når tallgrunnlaget er utregnet.

Høytidsgudstjenesten 1. juledag Denne dagen var tidligere en dag med stor kirkesøkning, men julaften har overtatt som den dagen som har størst kirkesøkning. Enkelte har tatt til orde for at vi i vårt prosti kan ha fellesgudstjenester for noen sokn denne dagen. Erfaringsmessig kommer det folk fra hele prostiet til høytidsgudstjenesten i Domkirken denne dagen.

2. juledag og romjulssøndag er også dager som har noe redusert oppslutning og det kan være naturlig at flere sokn samarbeider om disse dagene.

Nyttårsaften og Nyttårsdag

Det er kun Domkirken som de senere årene har hatt gudstjeneste på nyttårsaften.

Nyttårsdag feires i Domkirken og i Tjøme kirke. Disse foreslås opprettholdt som fellesgudstjenester i prostiet.

Påsken markeres i flere steder i prostiet med en innarbeidet veksling mellom kirkene i nabosoknene. Det kan være grunnlag for å gjennomgå dette på nytt – se det enkelte sokn.

I Domkirken markeres «De hellige tre dagene» etter den nylig vedtatte ordningen.

1. Påskedag og feiringen av Kristi oppstandelse danner grunnlaget for hele vår gudstjenestefeiring.

2. påskedag er den dag hvor det er redusert oppslutning om gudstjenestene. Denne dagen ansees ikke som en dag som skal prioriteres som gudstjenestedag i vårt prosti.

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

Pinsens gudstjenester:

1. *pinsedag* bør feires i det enkelte sokn.
2. *pinsedag* feires som en felles prostigudstjeneste på Slottsfjellet. Denne gudstjenesten skal ha et misjonsperspektiv. Det vil for fremtiden foreslås en turnus slik at ansatte tjenestegruppene i prostiet kan rullere gjennom en 3-årsperiode om medvirkning på denne gudstjenesten.

Olsok markeres med gudstjeneste i flere av soknene. Dette er en dag hvor det både er økumenisk samarbeid og samarbeid med lag og foreninger. Olsokgudstjenester kan inngå i de forordnede gudstjenestene etter punkt 3.

17. *mai* feires gudstjenester der hvor det naturlig hører sammen med lokal markering av nasjonaldagen.

2.2. Dåpsatsing

Gudstjenestelivet og dåpen henger tett sammen. Alle menighetene oppfordres til å bevisst gjennomtenke tilgjengeligheten for dåp. I Teie kirke har det nå 2 ganger vært lagt til rette for drop-in dåp på enkelte lørdager. I menighetene i Tønsberg drøftes mulighet for dåp på en lørdag hver måned. Gjennom koronaperioden har det vært lagt til rette for korte dåpsgudstjenester – og enkelte sokn fortsetter å legge til rette for dette etter behov. Slik praksis er ikke foreslått forordnet, men like fullt anbefalt. Det er viktig at alle menighetene er åpne og imøtekommende for å legge godt til rette for dåpsmuligheter for alle aldersgrupper.

2.3 Gudstjenester på institusjoner er medregnet i den gjeldende forordningen i flere av soknene. Vi har valgt å ta disse ut av forordningen med følgende begrunnelse:

Retten til tros- og livssynsutøvelse for mennesker som mottar bistand fra helse- og omsorgssektoren er sikret i Helse- og omsorgsdepartementets rundskriv I-9/2006:

<https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/hod/rundskriv/rundskriv-i--6-2009.pdf>

Det er også nedfelt i ordinasjons/ vigslingsløftet og tjenesteordningene for menighetsprester og diakoner at mennesker i sårbare livssituasjoner skal betjenes med Ord og sakrament.

Det er heller ikke forordnet gudstjenester i fengslene Sem og Berg.

2.4. Gudstjenester utenom kirkehuset

Enkelte sokn har tradisjon for å holde gudstjenester utenom kirkehuset. Det skjer på andre forsamlingshus eller ved friluftsgudstjenester. Dette er basert på sedvane og i samhandling med lag og foreninger. I det følgende forslaget er ikke slike steder nevnt spesielt. Forordnede gudstjenester avholdes som hovedregel i soknets kirker og vigslende lokaler. Men menighetsråd og stab kan i fellesskap beslutte å legge gudstjenester til andre steder. (Eks Verdens ende, Bakke Mølle, Oseberghaugen og Slottsfjellet)

2.5. Kveldsgudstjenester og hverdagsmesser

Flere av soknene har prøvd ut mulighetene for kveldsgudstjenester. Dette er strategiske valg som domprosten oppfordrer til. Søndag kl 11.00 er et innarbeidet gudstjenestetidspunkt, men forordnede gudstjenester kan også legges til annet tidspunkt.

Enkelte sokn har tradisjon for hverdagsmesser og gudstjenester i fastetiden. Disse gudstjenestene er medregnet i forordningen. Se tabellen og det enkelte sokn.

2.6. Sommerkirken

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

I Domprostiet er det behov for å gjennomarbeide en felles satsing på gudstjenester, konserter mm gjennom sommeren. Flere sokn har en spesiell strategi og satsing på den tiden av året hvor folketallet øker aller mest. Menighetene i Færder har gjort noen strategiske valg, det har også menighetene i Re. Vi vil invitere menighetsråd og ansatte til å fortsette denne satsingen slik at kirken kan ha et godt og synlig nærvær i lokalmiljøet både for fastboende og sommergjester. Dette vil vi komme tilbake til i løpet av vinteren, men menighetsrådene oppfordres til å reflektere over dette punktet i gjennomgangen av forordningen.

3.0. Det enkelte sokn

3.1. Domkirken sokn har 2 kirker: Tønsberg domkirke og Solvangkirken.

Gudstjenesteforordningen ble gjennomarbeidet i 2012 og fungerer godt. Det er ikke behov for vesentlige endringer i forordningen i Domkirken sokn.

Solvangkirken har en historikk som et menighetsbyggende prosjekt. Kirken er intim, liten og inkluderende. Den egner seg godt til gudstjenester og samlinger med sosialt og inkluderende preg.

Gudstjenester for store og små, hverdagsmesser og fastegudstjenester er også en del av gudstjenesterytmen i Solvangkirken og for Domkirken menighet. Følgende tabell viser hvilke gudstjenester dette dreier seg om:

Gudstjenestetyper	Tidspunkt	Antall
Familiegudstjenester	Søndag ettermiddag	9
Hverdagsmesser	Hverdagskveld	6
Fastegudstjenester	Hverdagskveld i fastetiden	4
Andre	Søndag konfirmasjon i Domkirken	1

Domkirken har forordnede gudstjenester på de aller fleste søn- og helligdager slik det bør være for en domkirke. Det er behov for å gjennomtenke om det er enkelte gudstjenester her som skal være fellesgudstjenester i prostiet. Det er også behov for å gå gjennom spesielle gudstjenester som er lagt til Domkirken som bispedømmet og biskopens hovedkirke. Eksempel: Evt ordinasjons- og vigslingsgudstjenester, Messe for verdighet, samisk nasjonaldag m.m. Til disse bør det gjøres en forventningsavklaring både overfor mellom bispedømmet og Tønsberg kirkelige fellesråd om ressursbruk og overfor Tønsberg domkirkes menighetsråd m.h.t. frivillig medvirkning mm.

3.2 Sem sokn

Sem sokn har fått endrede grenser etter at forordningen ble fastsatt. Vear med Vear kirke ble overført til Sem sokn ved kommunesammenslåingen til nye Sandefjord. Da ble Vear innlemmet i Tønsberg kommune og Sem sokn. Inneværende menighetsrådsperiode er første periode med nye soknegrenser. Sammenslåingen påvirker også gudstjenesteturnusen.

Sem sokn har nå følgende gudstjenestesteder: Sem kirke, Vear kirke, Barkåker menighetshus og Sem menighetshus.

Sem kirke er en middelalderkirke som ligger like ved Jarlsberg hovedgård. Den er en skattet seremoni- og høytidskirke og den naturlige hovedkirken i Sem sokn.

Barkåker menighetshus ble vigslet i 1923 og er et viktig gudstjenestested for lokalbefolkningen. På Sem menighetshus har det vært avholdt juletreff, men ingen ordinære gudstjenester. **Sem menighetshus** er derfor tatt ut av oversikten over gudstjenestesteder.

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

Vear er et område med utbygging og tilflytting. **Vear kirke** er derfor et viktig samlingssted i lokalmiljøet.

Det er innarbeidet samarbeid mellom Sem og Slagen sokn om fellesgudstjenester i forbindelse gjennom sommeren og i skolens ferier.

3.3. Slagen sokn

Slagen har to kirker: **Slagen kirke og Eik kirke**. Disse to kirkene har hvert sitt særpreg og danner sammen en god ramme om et rikt og variert gudstjenesteliv. Det er godt innarbeidet at annenhver gudstjeneste er i hver av kirkene. Høytidsdagene er lagt til Slagen kirke.

Det er innarbeidet samarbeid mellom Sem og Slagen sokn om fellesgudstjenester i forbindelse gjennom sommeren og i skolens ferier.

3.4. Søndre Slagen sokn

Søndre Slagen har 3 kirker.

Søndre Slagen kirke, «Katedralen i skogen», er menighetens hovedkirke med gudstjeneste de aller fleste søn- og helligdager.

Vallø kirke har hatt en egen venneforening som har hegnet om kirken. Denne foreningen er nå nedlagt. Vallø kirke er en skattet kirke for dåp og vigsel og kirkerommet har en intimitet som gjør at det nå vurderes å utvikle kveldsgudstjenester her.

Husøy kirke tilhører fortsatt Tønsberg kommune og Søndre Slagen sokn. Men tidligere tiders båtforbindelse er avviklet og man må kjøre gjennom Teie for å komme til Husøy. Barn og unge som bor på Husøy går på skole i Færder kommune.

Gudstjenestelivet preges nå av «Sprell levende»-gudstjenester med et vitalt barnekor. Dette er en god og viktig satsing på Husøy.

De 5 soknene i tidligere Re kommune har et gjennomarbeidet samarbeid. De ansatte arbeider på tvers av soknegrensene. Kirkene ligger på svært gamle kirkesteder, og de endringene som har vært i kommunestrukturen gjennom 2000-tallet har bare i liten grad endret gudstjenestestrukturen.

3.5. Våle sokn

Våle omfatter også Revetal som er bygget opp med sentrumsfunksjoner. Her ble Revetal menighet etablert for å styrke menighetsarbeidet i sentrumsområdet. Revetal menighet har i en del år hatt gudstjenester på Rørostoppen skole. Dette er nå i endring, og i det foreslåtte er derfor gudstjenestetallet også endret. Dette er noe som de 5 Re-soknene og menighetsutvalget for Revetal menighet må arbeide videre med.

Våle kirke er en middelalderkirke med en tradisjon som hovedkirke i gamle Våle kommune.

3.6. Fon sokn

Fon kirke er en liten middelalderkirke med trygge og gode tradisjoner som samlingssted i bygda.

3.7. Vivestad sokn

Vivestad er et gammelt kirkested ved veien. Kirken er et viktig samlingssted i bygda.

3.8. Ramnes sokn

Ramnes kirke er også en middelalderkirke. Den var hovedkirke i tidligere Ramnes kommune.

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

3.9. Undrumsdal sokn

Undrumsdal sokn hvor Den norske kirkes medlemmer er i mindretall. DELK er det største kirkesamfunnet. Undrumsdal kirke er et viktig samlingssted.

3.10. Om Færder kirkelige fellesråd

Færder ble etablert 1. januar 2018 da kommunene Nøtterøy og Tjøme ble slått sammen. De tre soknene på Nøtterøy; Teie, Torød og Nøtterøy har et godt innarbeidet samarbeid om gudstjenester og øvrige aktiviteter. Kirkene har hver sine særpreg. Tjøme og Hvasser sokn har også en innarbeidet gudstjenesteturnus. De senere årene har man vektlagt at det skal være gudstjenester på «begge sider av Vrengenbrua». I forslaget til endret gudstjenesteforordning er imidlertid gudstjenestetallet noe redusert. Det er et høyt antall fritidsboliger i Færder kommune. Dette medfører at folketallet øker betraktelig i sommerhalvåret. Gudstjenestelivet bør også legges til rette for å imøtekomme dette.

3.11. Nøtterøy sokn

Nøtterøy sokn har to kirker

Nøtterøy kirke er en middelalderkirke. Den er en populær dåps- og vigselkirke. Nøtterøy kirke er også en kirke med et rikt kulturliv. Det er naturlig at det er gudstjenester i Nøtterøy kirke på de aller fleste søn- og helligdager.

Veierland kirke har de senere årene hatt hoveddelen av sine forordnede gudstjenester i sommerhalvåret. Dette anbefales opprettholdt og videreutviklet.

3.12. Teie sokn

Teie har en kirke – Teie kirke. Denne funksjonelle kirken fra 1977 har et innarbeidet gudstjenesteliv. Det er svært få som døpes i Teie kirke, men dette året har det 2 ganger vært drop-in-dåp i denne kirken. Det arbeides også med kveldsgudstjenester her.

3.13. Torød sokn har en kirke - Torød kirke. Den ligger i et område hvor mange går tur i helgene. Torød menighetsråd satser nå på å ha åpne dører og kafe i tilknytning til gudstjenestene. Torød kirke ligger i et område hvor mange går tur i helgene.

3.14 og 15. Tjøme og Hvasser

Tjøme sokn har en kirke - Tjøme kirke. Hvasser sokn har en kirke – Hvasser kirke. Det er forordnet totalt 62 gudstjenester her i dagens ordning. For å kunne opprettholde denne gudstjeneste frekvensen har det i noen år vært tilført 20% prestestilling. Fra 2019 har denne ekstraressursen ikke blitt tilført og gudstjenestefrekvensen er noe lavere enn forordningen. Fra et ressursmessig synspunkt bør gudstjenestetallet reduseres mer. Også hvis vi ser det i sammenheng med andre sokn i samme størrelsesorden vil det være riktig.

4.0 Tallmessig oversikt – forslag til ny gudstjenesteforordning

De følgende tabellene viser forslaget til nytt antall forordnede gudstjenester for det enkelte sokn, foreslått for den enkelte kirke. Tabellene må leses i sammenheng med den forutgående redegjørelsen.

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

4.1. Forslag ny gudstjenesteforordning Tønsberg Domprosti Tønsberg kirkelige fellesrådsområde

Sokn og kirke	Antall i dag*	Nytt forslag	Medlemstall	Presteressurs
Våle	24	29	2857	100%
Fon	13	13	550	
Vivestad	12	12	249	
Ramnes	24	24	2420	100%
Undrumsdal	13	13	640	
Domkirken	92	82	6843	200% + Domprost
Domkirken	60	61		
Solvangkirken		21		
Slagen	60	60	6097	150% (180%)
Slagen kirke	30	30		
Eik kirke	30	30		
Sem	70	59	5395	175%
Sem kirke		28		
Barkåker men.h.		8		
Vear kirke		21		
Søndre Slagen	120	84	11912	300%
Søndre Slagen k	Hver s/h	60		
Vallø kirke	annenhver	12		
Husøy kirke	annenhver	12		
Totalt	428	376	36 963	10,25

*Se kommentarer i tilsendt oversikt

For kommentarer til endringene – se tekstdelen for det enkelte sokn

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no

4.2 Forslag ny gudstjenesteforordning Tønsberg Domprosti

Færder fellesrådsområde

Sokn	Antall i dag	Nytt forslag	Medlemstall	Presteressurs
Teie	55*	42	5600	100%
Nøtterøy	84	66*	6473	200%
Nøtterøy kirke	72	56		
Veierland kirke	12	10		
Torød	28	28	2271	100%
Tjøme	41	32*	2857	100%
Hvasser	22	18*	387	
Totalt	230	186		

Merknader:

Teie: 55 gudstjenester gjenspeiler ikke dagens faktiske antall.

Faktisk antall gudstjenester ligger rundt 40-42

Nøtterøy: 12 nattverd gudstjenester på Gipø bo og behandlingssenter er tatt ut.

Veierland er foreslått med 10 gudstjenester i året mot dagens 12.

Tjøme/Hvasser: Antallet gudstjenester er satt ut fra at dette skal kunne betjenes av 100% presteressurs. Det er også sett i sammenheng med sokn av samme størrelse.

Adresse:
Storgaten 52
3126 Tønsberg

Telefon:
333 74700
92063387

Epost:
mb694@kirken.no